

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviiième ANNÉE

15 Septembre 1932

İÇTİHAAT

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 353

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi sekizinci sene

15 Eylül 1932

« İşe yeni başladık » yazalım . Ben bile yazıcılık, gazetecilik âleminde kırk dört senedir çalışıyorum. Yalnız Servetifünun kolleksiyonu 72 cildile başlı başına ve yarım asırlık bir kütüphane yapmıştır . Böyle olduğu halde tam manasile yükselme ve ilerleme çalışmasına yeni başladığıma inanmışım. Büyük Gazi, köhne imparatorluğun enkazından Türkiye Cumhuriyeti kurdu. Etrafımızı saran, elimizi ayağımızı tutan, gözlerimizi kapayan bütün engeller ortadan kalktı ve bilhassa yeni harfler kabul olunduktan sonradır ki Türklük ilerleme, garp-ılaşıma ve yükselme hareketlerine başlamıştır ve Türklük kayb edilmiş zamanları kazanmak için çok çalışmağa , ama durmadan çalışmağa mecburdur. **İşe yeni başladık**, serlevhasını kabul edelim deyişimin sebebi budur azizim.

Deyirmendere'den yazdığım « **Köy Mektupları** » arasında bir tanesin de anlattığım yaralının macerası acıklıdır , fakat bu o kadar değildir ; köy mektuplarımda sırası geldikçe yazdım ; meselâ **İzmitten Karamursal'a gelinceyi** kadar 60 kadar köy vardır,

50,000 den ziyade nüfus yaşar ve bunların bir tek Doktoru bir eczahanesi yoktur , ve daha acısı , bir tek ebesi yoktur . Sonra elli veya yüz amele işleten sinai müesseselerde bir doktor bulunsun diye telaş eyleriz ! Ben orada bir tifo mücadelesi gördüm ; kuyulardan su içilmesin diye gelen sihhî komisyon ne yaptı biliyor musunuz ? Yerden yapma , bileziksiz kuyuların üstüne birer tahta koydu , tahtanın iki başına, yere yani toprağa iki karfiçe çaktı . Karfiçeden karfiçeye sicim bağladı ve sicimin ortasına koca kırmızı mühür bastı . Akşam üzeri tahtalar üzerinde sicimlerin yerinde yeller esiyordu ve köylüler bıyık altından gülererek : Doktorlar gündeliği doğrulttular ya ! sen ona bak diyorlardı !

İşte azizim Abdullah Cevdet Bey ! Cehle karşı muharebede muzaffer olduk ! Şimdi palavraacılarla yarım âlimlere karşı mücadelede kolları sıvamak ve böyle gültünç tifo mücadelesi yapanların kökünü kazımak lâzımdır...

[Serveti Fünun No: 195] **Ahmet İhsan**

HALK İÇİN SİHHİ SÜTUN

TEBDİLİ HAVA

Tebdili hava ve ta'til gezintilerinin sıhhat üzerine ne kadar büyük fa'idesi olduğunu herkes az çok tecrübe etmiştir zan ederim . Bunun maddî sıhhâttan ziyade manevî sıhhat üzerine olan te'siri her türlü tahminin fevkindedir . Maneviyat yükselir, sınırlar kuvvetlenir, harplarda maneviyatın te'siri hakkında Napoléonun söyledikleri, hastalıklar ve rahatsızlıklar hakkında da temamilen doğrudur.

Napoléonun söylediklerini tamamen bilme yorsam da her halde manevî kuvvetin maddî kuvvete nisbetle bire on nisbeti derecesinde harbin neticesine te'siri olduğu suretindedir .

Düşman karşısına çıkan kumandan ve nefer harbi mutlak kazanmak suretinde maneviyatı yükselmiş ve sınırları o türlü hamle almış ve

gerilmiş ise harp her halde yarı yarıya kazanılmış demektir .

Sihhatımızı te'min hususundaki da'imî mücadelemizde dahi aynı hal vaki'dir. Ekserimizin eyi veya rahatsız olmamız da hemen elimizde gibidir . Hiç bir hastalık veya keyfsizlik yoktur ki maneviyatın onda derecesine göre az veya çok te'siri olmasın . Maneviyat da'ima medhaldardır . Sihhat ve zindeğimiz üzerinde da'ima itimatkar bir his ile neş'eyab olmalıdır . Maneviyatı yükselmiş ve tatmin edilmiş kimseler, bu sayede bir çok vücut hastalıklarından kendilerini muhafaza ederler. Ve bir takım ufak tefek rahatsızlıklara böyle kuvveti kalble bakılırsa onların hiç ehemmiyetleri kalmaz . Zira neş'e , keyf , ümit , itimad onların derecesini haddi asgariye indirir.

İşte tebdili havaların, ahvali ruhiyemizde hasıl ettiği böyle hoş te'sirler ve uyandırdığı latif duygular sayesinde ki kıymeti pek büyüktür. Da'ima bizimle beraber bulunan bir takım endişe ve düşünceler tebdili hava yerlerindeki yeni intiba'lar yeni hisler ve yeni duygular sayesinde her taraf edilmiş olur. Hasılı bu gibi yerlerde bulunan kimselerin etrafındaki tabi'atın bin bir şekilde gösterdiği renklerden, denizden, kırdan zevk alarak eğlenir, neş'elenir.

Bu yenilik ve zevk ü şadî içinde geçen hayat şehirlerin ve yevmî vazife ve işlerin verdiği

kaygı ve sıkıntılar ve tatmin edilmeyen emel ve ihtiraslarla ruhumuzun paslanmış köşeleri ve tozlanmış höcreleri temizlenir ve parıldar. Bu itibarla fikir ve tasavvurlarımıza serbest bir cereyan vermeğe kadir oluruz ki asıl istifadenin en büyüğünü bu suretle te'min etmiş oluruz. Zirâ arzu ve kararlardan ziyade yükselmiş bir maneviyat hakikî selâmet fikri te'min eder ve bu sayede hastalıkların savletinden kendinizi masun bulundurmaya muvaffak olursunuz. Hattâ savleti halinde bile marazı yenmeğe muvaffak oluruz.

Büyük Ada

Dr. Şükrü

JAMES REDHOUSE

Her zaman düşünürdüm, dilimizin ilk lûgat kitabını yazmış olan bu İngilizce karşı milli ve ferdî minnet ve şükranlarımızı ifade etmeyi düşünürdüm. Bu muhterem Türk muhibbini Türk'lere tanıtmak lâzım ve hattâ boynun borcudur derdim. 46 Numaralı Muhit refikimizde bu büyük

vazifenin yapıldığı ve fakat Londres'da bulunan, Amerikalı L. Mac Callum tarafından, muhibbimiz Dr. M. Callum'un oğlu tarafından yapıldığını görüyorum. Makalenin en mühim kısmını aşağıya nakl ve (İctihad) in kari'lerine arz ediyorum:

« James Redhouse 1811 senesinde Londra civarında doğarak daha onbeş yaşında bir delikanlı iken İstanbulu tesadüfen ziyaret etti. Osmanlı hükûmetinden kendisine teklif edilen memuriyeti kabul etti ve İstanbul'da yerleşti. Tophane atelyelerinde ressamlık ederken kendisi büyük bir zevkle türkçe öğrenmeğe başlıyor. Beş sene sonra Şarkî türkçe lehçelerini tetkik etmek için Rusya'yı ziyaret ediyor. Henüz bıyıkları yeni bitmesine rağmen ağır başlı olan bu genç, hedefine varmak için olanca

kuvvetini sarfetmekte devam ediyor. Yirmi üç yaşına girince Türkçe, İngilizce ve Fransızca bir lûgat neşretmek maksadile Londra'ya dö-

nüyor. Fakat bu esnada Paris'te « Bianchi » nin Türkçe - Fransızca lûgatının intişar etmesi Redhouse'ın teşebbüsünü bir müddet için akim

UÇAN SEVGİLİ 'İTRA

Yüregim olsa da gufran ü 'inayetle dolu
Etmiyor ruhumu bir hüsni semavi tehziz;
Yaşadım yadı şemiminle dikenliklerde,
Ey gülistani muhabbetden uçan 'itrâ 'aziz.

3 Temmuz 1931

A. D.

bırakıyor.

Bu vakitlerde Londra'ya Türkiye sefiri olarak ve beraberinde bazı askeri ve bahriyeli zabitan getirerek Namık paşa isminde birisi gelmişti. Namık paşa Redhouse'ın en kıymetli dostlarından biri idi. Redhouse İstanbulda iken beraberce İbni Batuta'nın seyahatnamesini türkçeye çevirmişlerdi. Vücuda getirdikleri eser İngiliz kralı tarafından Sultan Mahmud'a hediye edilmişti. Londra'da tekrar görüştükleri vakit paşanın ısrarlarıyla Redhouse Türkiyeden gelen genç zabıtların tahsilleriyle meşgul oldu. Dört sene sonra İstanbul hasretine dayanamıyarak Sadrazamın tercümanlığını kabul etti.

Bir müddet sonra hariciye nezaretinde aynı vazifeyi ifa etmeğe başladı. Bu devri gerek Redhouse gerek Türkiye için hassas ve mah-